

РУСКИ НОВИНИ

ЗА РУСИНОХ У КРАЛЬОВИНИ ЈУГОСЛАВИЈЕ

Рок VII.

Нови Сад, петак 14. Фебруара 1930.

Ч. 6 (261)

Наша газдовска криза.

II.

Чежке положене, у хто-
рих је находити земљеди-
ство пре слаби цени својих
продуктох, пре вељки ви-
датки и трошаки, хтори су
ввязани зос продуцију, по-
нукују какој, же би сво-
ђо, да так повем, домаш-
не газдовство прилагодава-
новим обставином и так да
гледа да ће виход зос
такој кризи, як би окрем из-
сушног хлеба у газдовству
уложени труд је и хас-
ном бул наплацени.

Виселјаки машини, хас-
новане фабричног гноја и
т. д. шицко то резултат
скорошће недостатносци
земљедиства, хтори више
векши и векши плоди мало
давају, як би по при вељ-
ких видаткох је више дајо
остало, зос чим би је на-
градила робота земљеди-
ника а надвишок, же би по-
векаша и његово имање. Не-
шкапни обставини, же би је
земљедиство је је више упла-
цело, примушају какој
наје наје рационалней-
ше газдовство и векшу
мелиорацију. Не думайме,
же то не може постигнути.
Пред очима мушиме мац, же
наша же по гектару ту
при нас лес 14—17 мет-
ри центи дава жита и ве-
љко заостава за гевту же-
му, хтора по гектару 25—
30 д. и већи дава је то
у подајних државах си-
верног Европе бува. Еден
гектар одвртава окоје 1/4
голту.

Але на жаль за пополн-
ији успех анје то не виста-
ва и за је се је кројач
треба напредок поједи. Зем-
љедиство мушиме употпоп-
није зос организацију, хтора
у тих чешким часох од та-
ког вељког важносци.

Препатрајуци нешкапни
економски живот, мушиме
обачиц, же у њим поједи
човек сам бара ридко ви-
ступаје, особено кад је ро-

би кус о векшим подњатију,
але је злока двоме, тро-
ме а и већији и таким
способом патра постигнути
одредасни циљ. Робота ви-
латра тим певнеша и да-
ва векши надије за успијем, кад
је већији завојнију
за доконченој еднеј тогај
самеј ствари. Тог способа дје-
ствовања, помагаје једен
другога да циљ, хтори зос
потполним успијем сам је-
ден не годије постигнути,
лем зос зложнима силами
већији, понука какој, да
је интересенти еднеј
транс газдовства је до
једнеј громадки. Таки орга-
низације находитије по ши-
цих напреднјији темох.
Таки организације и земљ-
едијски друштва под меном
Сојози, хтори особено у
државах сиверног Европе
по Данског, Немајског и
других напреднјији држава
находитије у вељком числу.

Земљедијници организују
Сојоз, же би так ведно по-
стигли је векши успех, хто-
ри би сам једен не мог мац.
Медаји таки сојози спадају
и продукцији и так волани
кредитни сојози, хтори је
занимају давањем пожички
својим членом, же би на тог
способа могол земљедијац
уложију до својога газдо-
вства тог капитал, хтори
му потребни зато, же би
зос жеми вицаг је векши
принес.

По при земљедиству а
зос је цесто вязано по-
стоји је је једна важна грана,
да так повем у домашњем
газдовству, хтора особено
у терашњији часох, кад агр-
икултурни продукт испров-
арију гу другим продуктом
спадају у својији цени, до-
стало је вељку важносци.
Тог малки хасен, је зос
рационалним обрађа-
њем и мелиорацију и по
при вељких видаткох зос
себе може видијац, мушкије
випелјак надополнјије зос хас-

ном, је го друга важна гра-
на дом. газдовства дава-
је скотоводством.

Важносц скотоводства по-
стоји ровно у тим, же је не-
ввязане за вељкији видатки
и же је прето јаки зем-
љедијник може зос њим за-
нимац а так повескац и
свой малки жеми принос.

Јак при земљедиству так
постояја за лепши успех и
сојози за скотоводство, хто-

рим число и по нашим крају
з днија на дасији рошне.

Так земљедијски сојози
јак и скотоводство, хтори
олегчую виход зос нешкап-
нији газдовске кризи да-
вају нагоду и нашим зем-
љедијником, да основаном
земљедијских сојоза и раз-
вијањем скотоводства, је
легчайше препровада и то-
ту чежкосц у живоце.

Др. Федор Лабош.

У НАШИМ
ОТЕЧЕСТВУ.

**Евхаристијски кон-
грес** за целу Југославију
отрија ше од 14—17 ав-
густа т. р. у Загребу. На
конгрес достане ше 1/2 кар-
ти на желењицох.

За минијадај одре-
дила министерја, же при
путовању па желењици
потребни легитимацији изда-
ва финансијска Дирекција.

Попис житеља.
Кажди 10 роки окончује ше
списивање житеља. Так
року 1930 попишу је тај
житеље целај нашај, др-
жави.

Криви бони. Познато
је наша држава припо-
знала вредносц тим боном, котри
је давали людом при
штемиљују пенџаја
а затримало је 20%. У
последнији часи почали ши-
кулантни тима бонами тар-
говац а на велод од тих це-
дулох суми криво узаначели
и повешили.

**Најменьша мал-
женска пара** на швеје-
находитије у нашој др-
жави. Муж високи 60 цен-
тим. и походије зос Лапова
(Србија) а ма 27 роки. Јо-
го жена 70 центиметри ви-
са родијена у Метковићу
(Далмација).

Шверцовали обачело
ше у последнији часох па
нашој граници гу Австрији.
Шверцовали је сахарин,

цигаретлови папери, цу-
кор и т. д. До тераја уж
влапено даскељо таких
шверцоваох.

**Божки и дзвињи шви-
ни** нападли у већим чис-
лу на валали коло Кочевија
у Словенији. Вони робија вељ-
кији чији. У тим крају на-
ходитије вељки леси у
котрих је претримају то-
ти жвири и доваре их не
можу витамају.

Били грамушки. У
јужног Сербији винашији нову
файту грамушки, котри
цалком били. Вони барају чко-
длјији бо је уцагло до дре-
ва и так го цалком аинца.
Грамушки је з вонка не
видија. Таки били грамушки
живи и у южног Фран-
цускеј.

Кухарска вистава.
У Любљани тих днијох
ште отријала кухарска ви-
става. Були виставени шве-
јијији сједији и указовани
способи јак је готује и вари.

Стари шећеји ишће зос
римских часох пайдзени при
Смедереву. Поскладани је до
двоји гарчији а јаки од
них чешки 35 килограм. Пенеж
даровали до музеју у Бе-
ограду.

Гирмене и блескане.
У околини Суботици тих
днијох је осетело модне
гирмене и блескане. Гром
вдерел на већији местах а-

Качка „Пекинг“.

Добра файта качки може да апше рочије 60—80 кайца. Медитим качки до ше волају „Пекинг“ најму 100—120 кайца. Тота качка ма и то добре свойство, је млади качата од двух месецох мож резац, а задругу сорту треба три мешаци док вирошију. Месо од качки „Пекинг“ бара е смачне и биле.

Кармене шавнињох.

Нешка ид кукувица туња людзе веције кармја шавниј. Је би тримате шавнињох було рационалне треба је тримате слѣдуюцих правилох:

- 1) у пайвекије чистоти муши је тримате так кармик ик и сами шавни.
- 2) Кармич шавниј треба два або три раза на днеј але то иште у једнаки час. Неточносц при карменю

тавнињох најчастейша причина, же је не посигне усниј.

Кармич не треба вите зос једну храну, бо з тим шавнија траца апетит. Але треба менијац так, же је тата храна до је шавниј любља сец дава на концу. Храну треба повекшоват по апетиту.

При карменю треба мерковат и на то, да је дана и сол: 8—10 грами на кажду шавнију, бо сол је некоја апетит. Крем того шавнија мунда мац пополнит жир.

Числене овоцох.

Министерия видала закон, же је мушки унічтожковац вша на овоцох. Прето какоја газда мушки у мешиаду фебруару або у марта ушориц свой овоцник. Древка треба окречиц и сухи конари поодрезовац.

ЗОС НАШИХ ВАЛАЛОХ.

Руски Керестур.

Млекарска задруга, 4. II. т. р. је основала млекарска задруга и јак така додат ступи за члена до Централног Експортног Сојзу Млекарских Задруга у Новом Саду, котри млекарски производ стално диферује до иностранства а пайвеки во Џапскай держави.

На конституираним спобранију Млекарской Задруги до Управног одбора избраны: за председателя Колонији Михал; за подпредседателя Чакан Јанко; за членох управног одбора: Рац Осиј, Сегеди Јонгел, Будинко Ђора (салаш) и Нада Михал (салаш); за касира Рац Јонгел; до најадворног одбора за председателя Шимко Михал, за подпредседателя Шимко Василь, за члена Нагаргај Петро.

Управни одбор после констатуисанија Задруги додат засирил потребни поступок, да је фирма задруги унише до тартовнога регистру и наједије увије будац прописно објави, задруга додат почне дјействовац, т. је. млекарња почне млеко примат и прерабјац, бо за то потребни апарати (мапини) уж су пажавени и готови стоя на расположење задруги.

Початок дјействованја задруги благовремено буде објавлен, да је кади, хто трима краји и ма млека на предај, може стуци за члена када сце; и да је кади гоч је и не член, може сувини производ својого млека у кадим случају додат предај за готови пенеж.

Нови школ. одбор. Ведаје најновишо школскога закона по валалох школски одбори је состояја го сваки и избраних членох. Членох до шк. одбора избирају општински представници.

У Р. Керестуре 6 фебр. т. р. избрали шк. одборникох по новим закону и то исто тих, котри пред тим руком були именованы за шк. одборникох. Тераниј школски одбор состављају по импу следујуци лїца: председатель: Рац Никола, подпредседатель: Шандор Јанко, шк. директор, члени: Др. Наливайко Андреј, општински лечник. Медесије Андреј, Хома Јанко, Киш Грицо, Харди Ђора и Рац Данијел.

Конкур.

Во штварток, 6. т. мешаца викуцел свою племеницу душу Алекса Молнар. По-

који пожил 73 роки. Велко добро зробел за народ, а и народ му не остал дужни, бо је јак поштенога човека народ положио за велалскога касира дозвећеј роки одлично вершел свою службу. Потим го избрали до црковнога одбора за касира, и там водећи роки остал на служби, ајк теди је розишол зос шицки, кед му старосц не допуштовала. Велко робел за руски народ, бо любел руске, а и на „Р.“

„Новини“ је претплацовал до шмерци.

Охабел за собу ожало-сцени дзеци и супругу зос хтору пожил 54 роки у стану малженским. Вичная му памят.

С.....

Зос РНПД-а.

Никола Провчи и жена Верошка родз. Катрина даровали на РНПД-о 2 долари зос Канади. На многая лїта.

Претплатником на видомост!

Же би је ище за времена отистопела погибель, хтога грожја издаванју Руских Новинах, указујемо пицким чесним, просвищеним и свидомим Русином штаптистику рештанци/ претплатох на Р. Н. од трох рокох:

1. Остали дужни у року 1927. у суми од 2000. Дин.	
2. " " " 1928. " " " 8.850. "	
3. " " " 1929. " " " 24.150. "	

До ведна . . . 35.000. Дин.

Влонји даклем добра трецина претплатниках не памиреља свою дужносц, гоч Новина јарово примала и читала.

Пре ценажну крају чекали зме на дужникох до тераз, но кадому може буц јасно, же је далји чекац не може, бо ињшак настане катастрофа.

Не сцели ба мац роботи зос прокаторама, па прето поводу сме шицких дужникох, пај свое дјуство по скорей добровольно камарија!

Ведно модлјеме шицких свидомих и просвищених Русинах, же би у својим кружису, — медаи својим приятелима, знакомима, родбинством — изаберали голем тельо нових претплатниках, кельо је рештанцијаш. То је може легко поробиц, кед је дваме-триме одушевљени Русини сложа и обиду у својим кружку својих пријатељох, знакомих, па их морално присилју, да жертују тоти даскељо Динари за Руски Новини пре сваја ћесце и хасен.

Лем у тим случају, кец је изаберу иже голем 200 нови претплатници, годни Руски Новини буц туньши. Такле кадеји Русин на свою дужносц!

З Руским поздравом у Руским Керестуре, 31. I. 1930. р.

Мудри Михајло,
презентатор.

Подземокаваје

На забави Огњенога друштва даровали на тото друштво слѣдуюци:

Марчок Јосип белешник 100 д.	Арт Лакош	10 д.
Д-р Штоди Франко, адв. 100 "	Салак Ђора	10 "
Д-р Ледерер, адвокат 100 "	Еадички Ана	10 "
Солоар, аптекар 60 "	Паллович Јаки	10 "
Д-р Наливайко, лечник 50 "	Канук Михал	10 "
Ниради Стефан 50 "	Кашок Владо	10 "
Турнер, Сомбор 50 "	Накич Ђора	10 "
Нововрбаске Ватрогас.др. 50 "	Рац Веруна	10 "
Ган Франко, Кула 50 "	Рашо Јулја 10	10 "
Беркович, Кула 50 "	Виславски Леона	10 "
Полак Кароль, Кула 50 "	Горњак Ирина	10 "
Вајс Самијел 40 "	Ранков Кула	10 "
Рот Иринка, писарка 30 "	Шандор Јако директор	10 "
Радван Џилип 30 "	Джука Наташа, учитељ	10 "
Гарда Јонгел 20 "	Пап Данијел	10 "
Гарди Михал 20 "	Рац Јосип	10 "
Юришић Манојло 20 "	Рац Ђора	10 "
Ниради Јако, кријач 20 "	Мудри Јаки	10 "
Паудораш Дејче 10 "	Лудаш Јована	10 "

Дарователјом друштва дјаскујеме.

Наших претплатниках

модлјеме да нам је скорей пошлије претплату, а дужникох опоминаме, да намира такој својо дјуство. Читац новини а не плашиц то знак непросвищености.

ВШЕЛІЯЧИНА

У шпиталю 41 рок. Недавно умірла у Цириху (Швейцарська) жена у 61 році життя, котру принесли до шпиталю 1888. року і од тоді працю 41 рок була вже там. До хороге не знали яку хорогу ма, аж кед виняли по шмерци єй мозог указало що, не єдна часць мозгу заражена.

„Святи“ крава и блихи. У Індії почитають животині як святыню. Так особено почитають краву. Кед крава проходан по драке, шашки ю приймують зос почитованем і кед легне на шини гайзібану або трамваю вець ще муши чекаць хоч як длого док вона сама не стане. Часто крава вийде до дутяну дзе ще предавала овоц або інши сдаєння і там шинко поб. Тарговець себе то трима за велику чесць, же ще крава при нім наєдла і з того рахус, же буде мац у тарговника велико щесца.

На азійським полуострову Камчатки почитають велико блихи і давають им бо-

жествену чесць. Вони веря, же блихи причиняю трешеню жемі. Под жему живе, гваря вони, бог Гуул і воязи ще на салкох цо их цагаю пси, котри маю велико блихи. Кед блиха укуши пса вон ще стреше а так ще потреше і цада жем. Так исто веря, же блихи спричиню витор. Яка цемнота панує там, дзе ище шветло крижа не ошвицело щает.

Бешедус 205 бешеди. У Німецькій живе єден професор Др. Лудвиг Шульц, котри бешедув 205 бешеди. Вон поана не лем шинки европейські язикі але і вшельки бешеди давних народів.

Святови край медзі лядом. Святови путешественник Петерсен пише, же открыл на Гренланді єден край медзі лядом а при морю сцені край полни квітця і іншого ростения. Крем того там живо і таки животині, яких у Європі нет. У Данії уж робя плаці да ще населя у тим краю.

ШВЕТОЧНИ ОТПОЧИВОК

Недзеля

„Блудного Сина“.

ЕВАНГ. ОД ЛУКИ ГЛАВА XV.
ЗАЧ. 70.

„Узри єго отець єго и ми
сму бист“.

Сстрацени син ще врацел гу отцови. Гоч шинко премарнел, що му оць дал; гоч випатрал як остатній жебрак, оць остал мили: „и мал ему бист“, і тек нападе на віно єго и обловила єго“. Облацел го такого и поциловал. Вонстилу непроповедана любов и доброта божия! Тога преславна причта толкує цалому швесту приятельство боже гу бессмертній душі чловечей. Бог наш с перши и найвекши приятель. Почали зме толковац приятельство Ісусово гу нам грішник, па то тераз предложиме.

Приятельство то не празне слово, и празне мено.

Вихода раз до тижня — Цена за цели рок 100 динари. — За Америку 4 долари на рок. — Рукописи и други писма треба посыпав на адресу: „РУСКИ НОВИНИ“ Нови Сад Бойовићева улица број 2. — Претплату на Рус. Нар. Просвітне Дружество, Р. Крестур. (Бачка).

За редакцию одрізує: Юрий Навич, Војводе Бойовића 2.

Властитељ: Рус. Нар. Просв. Дружество Рус. Крестур (М. Мудри).

Штампарија Учитељ. Кол. Друштво „Натошевић“.

кари народу Ісаакіскому. Зос живота пророка Іллі читаме, яке велико доверене мал на Бога, и як ще з другої страни приклонел Бог Іллі на його молби и жаданя. Но, тоді приклади то лем бляди списи того приятельства, яке нам указує евангелія на Ісусу Христу гу нам грішним и байдним людзом. „И слово плоти бист“. Ісус пре то постал чловеком, да з нама будзе у шинкам — крем гриху — сіднаки. У Христу ще сочтало чловечество зос божеством. Ісус мал душу, яку и ми, шерцо яке и ми! Чловече, любовно,

чувствася; шерцо, що могло велико баржей любви и чувствоваць доброту! Того шерцо сцело знаць за приятельство. Вони сцело мац добрих приятельськох, да з нім ведно сочтували. О дас-котрих ученикох пароком споміна евангелія: „Ученик съзижде любляше Ісус“.

То бул са, Йоан. Но, пельо рав нам о тим приятельству бешедув евангелію. Так нам проповеда опширно Ісусову приятельську любов гу Лазару, Марти и Марії. О тим розкладаеме другираз подробно.

М. Мудри.

ДАВАМ

Под кирпич добру хижку зос столярским міхельком з ма-
шінскою. У істым с віні (дараловіні) и конопарія.

Под тунім усомніваниями.

Презнац ще у Янка Колбас, Руски Крестур.
Хто би сцел може купиць и саму машинерию.

Предавам и на віле.

Нашо претплатніци

Обновили претплату слідуючи п. п.:

Будникі Денчи Р. К. 1024.	на 1930. р.	100 динар.
Гір'ювати Михаї, парох Бачинца	" "	100 "
Дудаш Андрій, кухнір Р. К.	" "	100 "
Гербурт Дюра Збіг. Р. К.	" "	100 "
Гадяцький Сфром 794. Р. К.	" "	25 "
О. Ванчук Ілья, парох Мишковиці	" "	100 "
Сабодайко Джра 341. Контур	" "	10р "
О. Редемпторист Стройков	" "	115 "
Сабадош Василь 815. Р. К.	" "	100 "
Кишпетько Янко 344. Р. К.	" "	50 "
Хромін Михаї 666. Днірдов	" "	100 "
Надь Андрій 602. Р. К.	" "	50 "
Малапко Янко 588. Р. К.	" "	100 "
Гарди Осіп, курти шир Коцур	на 1928./29.	200 "
Буна Янко, Днірдов	" "	200 "
Шовін Дюра Пинкірекі	" "	200 "
Др. Поліх Осіп, лекар Коцур	1929./30.	100 "
Біндас Анка, учитель. Р. К.	" "	150 "
Сабадош Михаї, Андріївці	на 1928.	100 "
Руска Читальня Пинкірекі	1929.	50 "
Йон Надь, Калумет	" "	200 "

БЕРЗА.

Бредносці стратого ленажа.
Міністерстві фінансів од 1. фебруара т. р. установела урізову вредності странів валуту у динарів сіднующе: Златни Наполеон 218—, турска златна лира 244—, англійськи фунт 276—, доллар 65·60, канадський долар 50·30, німецька златна марка 13·55, польська злоти 6·34, австрійські шилінги 7·97, болгарські франк 7·88, мадарські песе 9·90, египетські фонт 283—, турска п-

перова лира 26·60, турець паштер 26·60, сто златни франки 1095·80, сто французькі франки 222·50, сто швейцарські франки 1095·80, сто італійські лири 296·80, сто голландські фіоринти 2274—, сто румунські леї 33·70, сто булгарські лева 40·60, сто данські крони 1513—, сто пезета 732—, сто драхм 73·45, сто чеські коруни 167·70, сто лот. лот 1080— дукари,

ТАРІОВИНА

Жито	Дин. 210—215—	Овес	Дин. 140—145—
Кукурица	" 115—120—	Мука 0	" 300—310—
Райх	" 150—155—	Мука 2	" 270—275—
Ярець	" 120—125—	Мука 5	" 235—245—